

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Stănescu Valeriu în numele inculpaților Cazacu Mihail și Lupașcu Mihail, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Cimișlia, sediul Basarabeasca din 28 februarie 2017 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 25 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui

Cazacu Mihail Xxxx,

născut la xxxx, originar și domiciliat în r-nul Xxxx, s. Xxxx, str.Xxxx,

și

Lupașcu Mihail Xxxx,

născut la xxxx, originar și domiciliat în r-nul Xxxx, s. Xxxx, str. Xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 21 septembrie 2015 - până la 28 februarie 2017 (instanța de fond);*
- 2. de la 23 martie 2017 - până la 25 octombrie 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 23 ianuarie 2018 – până la 21 martie 2018 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Basarabeasca din 28 februarie 2017, au fost condamnați:

- *Cazacu Mihail și Lupașcu Mihail* în baza art.179 alin.(2) Cod penal la 300 unități convenționale, echivalentul a 6000 lei, fiecare,

în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal la 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei, fiecare.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, inculpaților i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 800 unități convenționale, echivalentul a 16 000 lei, fiecăruia.

S-a dipus încasarea în mod solidar de la Cazacu Mihail și Lupașcu Mihail în beneficiul lui Xxxx prejudiciul moral în sumă de xxx lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de xxx lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Cazacu Mihail la 25 ianuarie 2015, în jurul orei 21³⁰, fiind în stare de ebrietate alcoolică, prin înțelegere prealabilă, împreună și de comun acord cu Lupașcu Mihail, cu scopul realizării unui conflict iscat în aceeași zi între el și cet. Niculiță I., care se afla în vizită la ziua de naștere a lui Xxxx, în urma căruia fusese lovit în față de către acesta, urmărind scopul de răzbunare, s-au deplasat la domiciliul lui Xxxx, situat în s. Xxxx, r-nul Xxxx, str. Xxxx. Ajungând acolo, fără consimțământul proprietarului, au pătruns ilegal în gospodăria lui Xxxx, unde, au iscat un conflict cu ultimul pe motiv că acesta îl ascunde pe Niculiță I. în casa sa, în procesul căruia, utilizând forța fizică și numindu-l cu cuvinte necenzurate, intenționau să intre în casă.

La cerința lui XXxx de a părăsi ograda gospodăriei, Cazacu M. și Lupașcu M. nu au reacționat în nici un mod și au refuzat categoric să părăsească domiciliul, continuându-și acțiunile lor ilegale, amenințându-l cu aplicarea violenței.

Tot ei, la 25 ianuarie 2015, după ce au pătruns ilegal în gospodăria și domiciliul lui Xxxx din s. Xxxx str. Xxxx, r-nul Xxxx, fără consimțământul ultimului, violându-i domiciliul, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate și normele morale de convețuire, aflându-se în ograda gospodăriei lui Xxxx, care de nenumărate ori le-a cerut să o părăsească, strigând și numind cu cuvinte injurioase și obscene să fie scos afară în drum Niculița I. pentru a se clarifica din care motiv l-a lovit pe Cazacu M. În acest timp, afară a ieșit Guțu S. cu arma de vânătoare deținută legitim, solicitându-le acestora de a părăsi ograda, iar în caz contrar va fi nevoit să aplice arma și să tragă, unde ei, din intenții huliganice, dând dovadă de o obrăznicie deosebită, l-au amenințat pe Guțu S. cu răfuială fizică, astfel tulburând ordinea publică și liniștea cetățenilor.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Stănescu Valeriu în numele inculpaților Cazacu M. și Lupașcu M., care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Însă în cazul în care instanța va considera că inculpații sunt vinovați, acțiunile acestora urmează să fie recalificate din prevederile art. 179 alin.(2)

Cod penal în cele ale alin.(1), ca nefiind stabilite circumstanțele agravante încercarea aplicării altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății și aplicarea art. 385 alin.(4) CPP, cu reducerea pedepsei inculpatului pentru încălcările depistate. Totodată, să fie respinsă acțiunea civilă.

La fel a indicat că instanța urmează să nu admită probele prezentate de acuzare în sensul art. 94, 372 alin.(1) și 373 Cod de procedură penală în privința: - corpului delict indicat în pct.9 a Notei informative la rechizitoriu, - procesul-verbal de cercetare la fața locului din 25.01.2015, - procesul-verbal de examinare a obiectului din 07.04.2015, - ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delict. Precum și să fie declarate nule actele procedurale ilegale, în sensul art. 251 alin.(2) CPP.

Astfel, instanța de fond nu a ținut cont de starea de fapt a circumstanțelor constatate, precum și de principiul că vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, n-a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală.

S-a constatat că probele prezentate de acuzatorul de stat este viciat, nu este concludent, pertinent și util, acestea fiind obținute ilegal, din care considerente nu pot fi folosite în procesul penal.

Instanța nu s-a expus asupra motivului respingerii cererii apărătorului din 13.12.2016 și 16.01.2017, 30.01.2017 și 06.02.2017 privind reconstituirea faptei la fața locului, audierea în calitate de martor a OUP Basarabeasca Jalbă I., audierea copiilor minori a părții vătămate Guțu S., precum și asupra probelor subiective și cumulul de probe obiective prezentate de acuzator dobândite cu încălcarea gravă a dispozițiilor CPP, și anume: procesul-verbal de cercetare la fața locului și ridicarea obiectelor – arma de vânătoare de model Baical MP-153 și bucată de metal au fost întocmite și ridicate cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod, cu violarea drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei și a prevederilor legii procesuale penale și încălcarea dreptului bănuțului de a participa la efectuarea acțiunilor procesuale, la solicitarea sa, ori să refuze de a participa la ele, și anume în lipsa acordului scris a proprietarului, art. 118 alin.(2) CPP și cu participarea doar a proprietarului

bunului imobil cet. Guțu S. - persoană interesată, cu statut de bănuțit în comiterea altei infracțiuni conexe, ulterior condamnat prin sentința Judecătoreiei Basarabeasca din 20.04.2016 pe art.157 CP.

Obiectele au fost ridicate de la fața locului – arma de vânătoare și bucata de metal cu încălcarea dispozițiilor art. 126 alin.(1) Cod penal.

Instanța de judecată nu s-a pronunțat cu privire la concurența infracțiunilor violența de domiciliu și huliganism, deoarece acțiunile inculpaților nu pot fi calificate concomitent pe ambele articole.

La fel, nu s-a ținut cont că vinovat de conflict este însăși partea vătămată Guțu S., deoarece el invitând oaspeții și-a asumat răspunderea să asigure confortul și integritatea fizică și psihică a invitaților.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 25 octombrie 2017, a fost respins, ca nefondat apelul declarat de avocatul Stănescu V. în numele inculpaților Cazacu M. și Lupașcu M.

5. Pentru a-și motiva soluția instanța de apel a constatat că, instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, probele au fost apreciate în modul corespunzător, iar acțiunile inculpaților corect au fost încadrate în baza art. 179 alin.(2) și 287 alin. (2) lit.b) Cod penal.

Aceste împrejurări au fost constatate prin cumulul de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectând-se prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța a conchis că norma art. 179 alin.(2) Cod penal, prevede răspunderea penală a persoanelor pentru pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul său în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, săvârșite cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei. La fel, art. 287 Cod penal, prevede răspunderea pentru acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșite de două sau mai multe persoane.

Obiectul special al infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal îl constituie relațiile sociale referitoare la inviolabilitatea domiciliului.

Noțiunea de domiciliu desemnează locul în care persoana își are locuința stabilă, statornică sau principală.

Domiciliu presupune pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi, la cererea ei.

Acțiunea de pătrundere presupune violarea spațiului locativ, intrarea ilegală a făptuitorului în domiciliul sau reședința persoanei. A rămâne înseamnă a nu părăsi locul în care se află făptuitorul.

Astfel, în speță, prin probele administrate și apreciate s-a demonstrat faptul că inculpații Lupașcu M. și Cazacu M., au venit la partea vătămată acasă, intrând violent în ogradă, unde s-au exprimat cu cuvinte necenzurate și amenințându-l cu răfuială fizică, iar la cerința victimei de a ieși din ogradă, aceștia nu au ieșit, dorind să intre în casă. Cele relatate de partea vătămată au fost confirmate și prin declarațiile martorilor Raicu R., Niculița I., Mereuța S., Doagă S., Mereuța E., Doagă G., Renița S.

Mai mult ca atât, inculpații prin înțelegere prealabilă, împreună, cu scopul de a rezolva conflictul iscat în ziua de 25 ianuarie 2015, între Lupașcu M. și Niculița I., care se afla în vizită la ziua de naștere a lui Xxxx, în urma căruia fusese lovit în față de către acesta, urmărind scop de răzbunare, fără consimțământul lui Xxxx, au pătruns în domiciliul ultimului, amenințându-l cu aplicarea violenței, încălcând grosolan ordinea publică și dând dovadă de obraznicie deosebită.

Faptul încălcării grosolane a ordinii publice și a obrazniciei față de societate sunt dovedite prin declarațiile părții vătămate Xxxx, și a martorilor prezenți Raicu R., Mereuța S., Doagă S., Mereuța E., Doagă G., care au relatat că inculpații au venit la Xxxx, intrând violent în ogradă, fără acordul proprietarului, exprimându-se cu cuvinte necenzurate și amenințându-l cu răfuială fizică pe acesta, dacă nu iese Niculița I. din casă pentru a se clarifica în legătură cu un conflict avut anterior, cele întâmplate au avut loc în prezența oaspeților care se aflau la victimă unde serbau ziua de naștere.

Însăși inculpații nu au negat că s-au aflat în gospodăria lui Xxxx, în prezența oaspeților care se aflau acolo, pentru clarificarea conflictului avut cu Niculița I., iar faptul că victima pentru curmarea acțiunilor a utilizat arma de vânatoare, indică la acțiunile deosebit de obraznice ale inculpaților.

Totodată, instanța a reținut că este neîntemeiat argumentul avocatului precum că instanța de fond la emiterea soluției de condamnare nu a ținut cont de starea de fapt a circumstanțelor constatate în procesul dezbaterilor

judiciare, precum și de principiul că vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, nu a dat răspuns la toate chestiunile prevăzute de art. 385 Cod de procedură penală, or în urma rejudecării cauzei, aprecierii probelor s-a stabilit că instanța de fond a dat o apreciere corectă declarațiilor părților vătămate, inculpaților, martorilor, altor probe cercetate și analizate, astfel cele indicate au un caracter declarativ.

La fel, a menționat că nu pot fi luate în considerație temeiul apărării referitor la faptul că vina inculpaților este dovedită prin procesul-verbal de examinare a obiectului – colțul metalic, deoarece în conținutul sentinței este indicat că a fost exclus din învinuirea inculpaților faptul amenințării victimei de către Lupașcu M. și Cazacu M. cu o rangă metalică, din care considerente acțiunile inculpaților au fost recalificate de la art. 287 alin.(3) Cod penal la cele ale art. 287 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Nefondat a fost considerat și faptul că în cadrul urmăririi penale a fost încălcat dreptul inculpaților de a participa la acțiunile de urmărire penale, or, în cadrul urmăririi penale inculpații au făcut cunoștință cu materialele cauzei în prezența avocaților, iar careva mențiuni sau obiecții referitor la corectitudinea acumulării probelor în cadrul urmăririi penale nu au fost invocate, iar argumentul avocatului precum că el nu a participat la acea etapă nu poate fi reținut, deoarece toate acțiunile procesuale au fost efectuate conform legislației procesual penale în prezența apărătorilor care apărau interesele inculpaților, astfel temeiul prevăzut de art. 94 CPP privind recunoașterea nulă a probelor nu s-au constatat.

Mai mult ca atât, argumentele avocatului se referă la dezacordul față de acțiunile și actele procesuale ce țin de corpurile delictive și anume – colțul metalic, care a fost exclus, ca fiind aplicat la amenințare, de către instanța de fond din actul de învinuire.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul Stănescu V. în numele inculpaților Cazacu M. și Lupașcu M., care fără a invoca vre-un temei de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Totodată,

să fie reîncadrate acțiunile inculpaților din prevederile alin.(2) al art. 179 în cele ale alin.(1), ca nefiind stabilite circumstanța agravantă – aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

La fel, indică și aplicarea art. 385 alin.(4) CPP, cu reducerea pedepsei inculpatului pentru încălcările depistate, precum și liberarea de pedeapsă în temeiul art.107 Cod penal, în legătură cu adoptarea Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia, inclusiv, să fie respinsă acțiunea civilă.

Astfel, consideră că la judecarea cauzei nu s-a ținut cont de starea de fapt a circumstanțelor constatate în cadrul dezbaterilor judiciare, precum și că vinovăția persoanei se consideră dovedită doar când au fost cercetate toate probele, iar îndoielile ce nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului.

Instanța nu a îndeplinit prevederile art. 314 alin.(1) Cod de procedură penală privind cercetarea sub toate aspectele a probelor administrate, astfel la baza soluției de condamnare au fost puse probe viciate prezentate de acuzatorul de stat, care nu pot fi admise.

În argumentarea recursului a invocat aceleași motive care anterior le-a menționat în cererea de apel privind dezacordul față de acțiunile și actele procesuale ce țin de corpurile delictelor.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul Stănescu V. în numele inculpaților Cazacu M. și Lupașcu M., solicitând inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza celor invocate în recurs și în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Totodată, instanța de recurs atestă că potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sunt în drept să declare recurs ordinar.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat a fost pronunțat la 25 octombrie 2017, în prezența participanților la proces: acuzatorului de stat, părții vătămate Xxx și avocatului acestuia Curtev A., inculpaților Cazacu M., Lupașcu M. și avocatului ales de ultimii Stănescu V., aceștia fiind anunțați că pronunțarea integrală a deciziei motivate va avea loc la 24 noiembrie 2017, ora 09³⁰, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.211-215, vol.II).

Decizia motivată a fost pronunțată la 24 noiembrie 2017, iar termenul de declarare a recursului conform art. 231 alin (3) Cod de procedură penală, a început să decurgă *din 25 noiembrie 2017* și s-a încheiat *la 26 decembrie 2017*. Astfel, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 25 octombrie 2017, care se contestă a fost pronunțată integral la 24 noiembrie 2017, iar recursul ordinar declarat de avocatul Stănescu Valeriu în numele inculpaților Cazacu Mihail și Lupașcu Mihail a fost expediat de la Oficiul Poștal Cimișlia la 03 ianuarie 2018 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 05 ianuarie 2018 (f.d.3-10, vol.III), prin urmare, a fost declarat peste termenul de 30 de zile stabilit de lege.

În conformitate cu prevederile art. 230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. El nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ, iar nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Rezumând cele expuse mai sus, Colegiul conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de avocatul Stănescu V. în numele inculpaților Cazacu M. și Lupașcu M., pe motiv că a fost declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Stănescu Valeriu în numele inculpaților Cazacu Mihail și Lupașcu Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 25 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui de *Cazacu Mihail și Lupașcu Mihail*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti